

Metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalenie wyniku finansowego

I. Zasady wyceny aktywów i pasywów

Przyjmuje się zasady wyceny aktywów i pasywów określone w ustawie o rachunkowości z uwzględnieniem rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz postanowień niniejszego zarządzenia . Aktywa i pasywa wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy i tak :

1. Wartości niematerialne i prawne nabyte z własnych środków wprowadza się do ewidencji w cenie zakupu/nabycia, otrzymane nieodpłatnie na podstawie decyzji właściwego organu w wartości nabycia. Wartości niematerialne i prawne o wartości jednostkowej do 10 000,00zł odpisuje się jednorazowo w pełnej ich wartości w koszty, natomiast o wartości wyższej są amortyzowane według zasad i stawek określonych w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych.

Pozostałe wartości niematerialne i prawne umarza się w 100 % na koncie 072 w korespondencji z kontem 401. Natomiast wartości niematerialne i prawne w cenie jednostkowej ponad 10 000,00 umarza się na koncie 071 w korespondencji z kontem amortyzacji 400.

2. Nie umarza się gruntów i dóbr kultury

3. Rzeczowe aktywa trwałe obejmują:

- środki trwałe
- środki trwałe w budowie (inwestycje)
- pozostałe środki trwałe
- zbiory biblioteczne

Środki trwałe to składniki aktywów zdefiniowane w art.3 ust.1 pkt.15 ustawy o rachunkowości oraz środki trwałe stanowiące własność Urzędu Miasta i Gminy w Bogatyni otrzymane w zarząd lub użytkowanie i przeznaczone na potrzeby jednostki.

Środki trwałe obejmują w szczególności:

- nieruchomości w tym grunty, prawo użytkowania wieczystego gruntu, lokale będące odrębną własnością , budynki ,budowle,
- maszyny i urządzenia techniczne
- środki transportu
- inne środki trwałe
- ulepszenia w obcych środkach trwałych

Do środków trwałych zalicza się również obce środki trwałe znajdujące się w użytkowaniu jednostki na podstawie art.3 ust.4 ustawy o rachunkowości, jeśli występuje ona jako (korzystający) w zakresie leasingu finansowego.

Środki trwałe w dniu przyjęcia do użytkowania wycenia się:

- w przypadku zakupu – według ceny nabycia lub ceny zakupu, jeśli koszty zakupu nie stanowią istotnej wartości,
- w przypadku wytworzenia we własnym zakresie – według kosztu wytworzenia, zaś w przypadku trudności z ustaleniem kosztu wytworzenia – według wyceny dokonanej przez rzeczoznawcę,
- w przypadku ujawnienia w trakcie inwentaryzacji – według posiadanych dokumentów z uwzględnieniem zużycia, a przy ich braku – według wartości godziwej,
- w przypadku spadku lub darowizny – według wartości godziwej z dnia otrzymania lub w niższej wartości określonej w umowie o przekazaniu,
- w przypadku otrzymania w sposób nieodpłatny od Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego – w wysokości określonej w decyzji o przekazaniu,
- w przypadku otrzymania środka na skutek wymiany środka niesprawnego – w wysokości wynikającej z dowodu dostawcy, z podaniem cech szczególnych nowego środka.

Na dzień bilansowy środki trwałe (z wyjątkiem gruntów, których się nie umarza) wycenia się w wartości netto, tj. z uwzględnieniem odpisów umorzeniowych ustalonych na dzień bilansowy.

Wartość początkowa środków trwałych i dokonane odpisy umorzeniowe podlegają aktualizacji zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach. Na dzień bilansowy dokonuje się też odpisów aktualizujących wartość środków trwałych zgodnie z art. 32 ust. 4 ustawy o rachunkowości. Wyniki z tej aktualizacji odnosi się na fundusz jednostki.

Środki trwałe ewidencjonuje się w podziale na:

- podstawowe środki trwałe na koncie 011 „Środki trwałe” (powyżej 10 000,00)
- pozostałe środki trwałe na koncie 013 „Pozostałe środki trwałe” (powyżej 1501,00 do 10 000,00)

Podstawowe środki trwałe finansuje się ze środków na inwestycje w rozumieniu ustawy o finansach publicznych i wydanego na jej podstawie Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.), a także rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa (Dz.U. Nr 238, poz. 1579). Umarzane są (z wyjątkiem gruntów) metodą liniową na podstawie aktualnego planu amortyzacji według stawek amortyzacyjnych ustalonych w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych (załącznik nr 1 do ustawy)

Do maszyn i urządzeń poddanych szybkiemu postępowi technicznemu (zestawy komputerowe) stawkę amortyzacji podwyższa się o współczynnik 2,0.

Amortyzacji dokonuje się od następnego miesiąca po przyjęciu do użytkowania środka trwałego. Umorzenia dokonuje się jednorazowo za cały rok, ujmowane jest ono na koncie 071 „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych” w korespondencji z kontem 400 „Amortyzacja” na koniec roku. Środki trwałe sprzedane lub przekazane w ciągu roku innej jednostce organizacyjnej Gminy Bogatynia umarza się na ostatni dzień miesiąca w którym nastąpiło przekazanie.

Pozostałe środki trwałe to środki trwałe wymienione w § 7 ust. 2 Rozporządzenia,

które finansuje się ze środków na bieżące wydatki (z wyjątkiem pierwszego wyposażenia nowego obiektu, które tak jak ten obiekt finansowane są ze środków na inwestycje).

Pozostałe środki trwałe to środki trwałe wymienione w § 7 ust. 2 rozporządzenia, które finansuje się ze środków na bieżące wydatki (z wyjątkiem pierwszego wyposażenia nowego obiektu, które tak jak ten obiekt finansowane są ze środków na inwestycje)

Jednorazowo przez spisanie w koszty w miesiącach przyjęcia do używania mogą być umarzone:

- książki i inne zbiory biblioteczne
- odzież i umundurowanie
- meble i dywany

- pozostałe środki trwałe nieprzekraczające 10 000,00 zł., które umarza się w 100 % w miesiącu oddania do użytkowania i zalicza w całości do kosztów jednostki. Pozostałe środki trwałe o okresie dłuższym niż rok o wartości jednostkowej od 1501,00 zł do 10 000,00 zł prowadzi się w systemie księgowym analitycznie i syntetycznie. Program komputerowy umożliwi identyfikację każdego przedmiotu, miejsca jego użytkowania i osób za niego odpowiedzialnych.

Ewidencję przedmiotów o okresie używania dłuższym niż rok, lecz o wartości jednostkowej nie przekraczającej 1 500,00 zł prowadzi pozaksięgowo Wydział Finansowy Urzędu Miasta i Gminy. Wyjątek stanowi sprzęt elektroniczny i elektrotechniczny, który ewidencjonuje się w systemie księgowym syntetycznie i analitycznie.

Ewidencję księgową ujmuje się na koncie 013 „Pozostałe środki trwałe” a umorzenie na koncie 072 „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych w korespondencji z kontem 401 „Zużycie materiałów i energii”

Środki trwałe w budowie (inwestycje) to koszty poniesione w okresie budowy, montażu, przystosowania, ulepszenia i nabycia podstawowych środków trwałych oraz koszty nabycia pozostałych środków trwałych stanowiących pierwsze wyposażenie nowych obiektów zliczone do dnia bilansowego lub do dnia zakończenia inwestycji, w tym również:

- niepodlegający odliczeniu podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy,
- koszt obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich sfinansowania i związane z nimi różnice kursowe, pomniejszony o przychody z tego tytułu,
- opłaty notarialne, sądowe itp.,
- odszkodowania dla osób fizycznych i prawnych wynikłe do zakończenia budowy.

Do kosztów wytworzenia podstawowych środków trwałych nie zalicza się kosztów ogólnego zarządu oraz kosztów poniesionych przed udzieleniem zamówień związanych z realizowaną inwestycją, tj. kosztów przetargów, ogłoszeń i innych.

W jednostkach budżetowych do kosztów inwestycji zalicza się w szczególności następujące koszty:

- dokumentacji projektowej,
- nabycia gruntów i innych składników majątku, związanych z budową,
- badań geodezyjnych i innych dotyczących określenia właściwości geologicznych terenu,
- przygotowania terenu pod budowę, pomniejszone o uzyski ze sprzedaży zlikwidowanych na nim obiektów,
- opłat z tytułu użytkowania gruntów i terenów w okresie budowy,
- założenia stref ochronnych i zieleni,
- nadzoru autorskiego i inwestorskiego,
- ubezpieczeń majątkowych obiektów w trakcie budowy,

- sprzątania obiektów poprzedzającego oddanie do użytkowania,
- inne koszty bezpośrednio związane z budową, np. odsetki od kredytu naliczane w trakcie budowy środka trwałego, odsetki za zwłokę w zapłacie zobowiązań do czasu zakończenia budowy,
- zakup maszyn i urządzeń przekazanych bezpośrednio do budowy obiektów a wymagających montażu lub stanowiących ich pierwsze wyposażenie oraz wartości niematerialnych i prawnych związanych z budową środka trwałego (inwestycją)

Na dzień bilansowy dokonuje się też odpisów aktualizujących koszty środków trwałych w budowie, a wyniki z aktualizacji odnoszone są na fundusz jednostki.

Należności długoterminowe to należności, których termin zapadalności przypada w okresie dłuższym niż 12 miesięcy, licząc od dnia bilansowego. Należności wycenia się w wartości nominalnej łącznie z VAT, a na dzień bilansowy oraz na koniec każdego kwartału w wysokości wymagalnej zapłaty, czyli łącznie z wymaganymi odsetkami z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny, czyli po pomniejszeniu w wartości ewentualnych odpisów aktualizujących dotyczących należności wątpliwych.

Ewidencja księgową prowadzona jest na koncie 226- „Długoterminowe należności budżetowe” w korespondencji z kontem 840- „Rezerwy i rozliczenia okresowe przychodów” Odpisy dokonywane są w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych (w zależności od charakteru należności), a ich wysokość ustala się na podstawie art.35 b ust.1 ustawy o rachunkowości, przy czym

Długoterminowe aktywa finansowe to aktywa finansowe rozumiane zgodnie z ustawą o rachunkowości jako inwestycje długoterminowe, obejmują w szczególności:

- akcje i udziały
- akcje i inne długoterminowe papiery wartościowe

Udziały wycenia się według zasad dla udziałów w innych jednostkach lub metoda praw własności. Ewidencja szczegółowa zapewnia ustalenie wartości bilansowej netto poszczególnych rodzajów aktywów finansowych. W bilansie wartość netto saldo konta 030 „Długoterminowe aktywa finansowe” skorygowane o saldo konta 073 „Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe”

Mienie zlikwidowanych jednostek to rzeczowe składniki majątkowe faktycznie przejęte przez jednostkę budżetową (organ założycielski lub nadzorujący) po zlikwidowanym przedsiębiorstwie państwowym, komunalnym lub innej podległej jednostce, także jednostce budżetowej, do czasu podjęcia decyzji przez organ stanowiący jst o ich przeznaczeniu. Nie dotyczy to mienia po zlikwidowanych jednostkach, które kontynuują działalność. Składniki takiego mienia ujmowane są na koncie 015 „Mienie zlikwidowanych jednostek” według wartości netto wynikającej z bilansu zamknięcia zlikwidowanego podmiotu i załączników do bilansu.

Rozchodowane są według wartości określonej w:

- decyzji/umowie o przekazaniu innym podmiotom,
- decyzji o przyjęciu do środków trwałych jednostki,
- dokumencie sprzedaży,
- dokumencie o likwidacji składników mienia.

Ewidencja analityczna mienia prowadzona jest w postaci specyfikacji majątku ujętego w bilansie zlikwidowanego podmiotu wraz z załącznikami.

Zapasy ewidencjonuje się w rzeczywistych cenach zakupu według osób odpowiedzialnych materialnie za powierzone mienie. Materiały przekazywane bezpośrednio z zakupu na potrzeby administracyjno gospodarcze odpisuje się w koszty w pełnej ich wartości

wynikającej z faktur pod datą ich zakupu, ustala się stan tych składników i ich wycenę oraz korektę kosztów o wartości tego stanu, nie później niż na dzień bilansowy.

Należności krótkoterminowe to należności o terminie spłaty krótszym od jednego roku od dnia bilansowego. Wyceniane są w wartości nominalnej łącznie z podatkiem VAT, a na dzień bilansowy w wysokości wymaganej zapłaty, czyli łącznie z wymagalnymi odsetkami z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny, tj. w wysokości netto, czyli po pomniejszeniu o wartość ewentualnych odpisów aktualizujących dotyczących należności wątpliwych (art. 35b ust. 1 ustawy o rachunkowości).

Należności i udzielone pożyczki krótkoterminowe zaliczane do aktywów finansowych wycenia się według skorygowanej ceny nabycia, natomiast te, które przeznaczone są do zbycia w terminie 3 miesięcy – w wartości rynkowej lub inaczej określonej wartości godziwej.

Odpisy aktualizujące należności tworzone są na podstawie art. 35b ustawy o rachunkowości i dotyczą:

- a) należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości – do wysokości należności nieobjętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności, zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu komisarzowi w postępowaniu upadłościowym,
- b) należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego – w pełnej wysokości należności,
- c) należności kwestionowanych przez dłużników oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny sytuacji majątkowej i finansowej dłużnika spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna – do wysokości niepokrytej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności,
- d) należności stanowiących równowartość kwot podwyższających należności, w stosunku do których uprzednio dokonano odpisu aktualizującego – w wysokości tych kwot, do czasu ich otrzymania lub odpisania,
- e) należności przeterminowanych lub nieprzeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, w przypadkach uzasadnionych rodzajem prowadzonej działalności lub strukturą odbiorców – w wysokości wiarygodnie oszacowanej kwoty odpisu, w tym także ogólnego, na nieściągalne należności.

Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych – zależnie od rodzaju należności, której dotyczy odpis aktualizujący.

Należności umorzone, przedawnione lub nieściągalne zmniejszają dokonane uprzednio odpisy aktualizujące ich wartość.

Należności umorzone, przedawnione lub nieściągalne, od których nie dokonano odpisów aktualizujących ich wartość lub dokonano odpisów w niepełnej wysokości, zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych.

W przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu aktualizującego wartość aktywów, w tym również z tytułu trwałej utraty wartości, równowartość całości lub odpowiedniej części uprzednio dokonanego odpisu aktualizującego zwiększa wartość danego składnika aktywów i podlega zaliczeniu odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych lub przychodów finansowych.

Odsetki od należności, w tym również te, do których stosuje się przepisy dotyczące zobowiązań podatkowych, ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty,

lecz nie później niż pod datą ostatniego dnia kwartału, w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału.

Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych wycenia się według wartości nominalnej.

Walutę obcą na dzień bilansowy wycenia się według kursu średniego danej waluty ogłoszonego przez Prezesa NBP na ten dzień. W ciągu roku operacje gospodarcze o ile odrębne przepisy dotyczące środków pochodzących z Unii Europejskiej i innych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz środków niepodlegających zwrotowi, pochodzących ze źródeł zagranicznych, nie stanowią inaczej – odpowiednio po kursie:

- faktycznie zastosowanym w tym dniu, wynikającym z charakteru operacji – w przypadku sprzedaży lub kupna walut oraz zapłaty należności lub zobowiązań,
- średnim ogłoszonym dla danej waluty przez NBP z dnia poprzedzającego ten dzień – w przypadku zapłaty należności lub zobowiązań, jeżeli nie jest zasadne stosowanie kursu faktycznie zastosowanego przez bank obsługujący jednostkę, a także w przypadku pozostałych operacji.

Otrzymane darowizny rzeczowe przyjmuje się do ksiąg rachunkowych zgodnie z wartością wskazaną w umowie lub fakturze darowizny. Środki trwale stanowiące własność gminy otrzymane nieodpłatnie, na podstawie decyzji właściwego organu, mogą być wyceniane w wartości określonej w decyzji.

Rozliczenie międzyokresowe czynne kosztów nie występują.

Zobowiązania w jednostce wycenia się w zależności od celu sprawozdawczego:

- w zakresie sprawozdania finansowego jednostki – według art. 28 ust. 1 pkt 8 i 8a ustawy o rachunkowości,
- w zakresie sprawozdawczości budżetowej – według rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 marca 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu ustalania wartości zobowiązań zaliczanych do państwowego długu publicznego, długu Skarbu Państwa, wartości zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji (Dz.U. Nr 57, poz. 366),

Zobowiązania bilansowe wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania bilansowe zaliczane do zobowiązań finansowych wycenia się według wymaganej kwoty zapłaty

Zobowiązania wyrażone w walucie obcej wycenia się nie później niż na koniec kwartału według zasad obowiązujących na dzień bilansowy, tj. według obowiązującego na ten dzień kursu średniego ogłoszonego dla danej waluty przez NBP.

Odsetki od zobowiązań wymagalnych, w tym także tych, do których stosuje się przepisy dotyczące zobowiązań podatkowych, ujmowane są w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty lub pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału.

Rozliczenie międzyokresowe bierne w jednostce nie występują.

Zobowiązania warunkowe to zobowiązania pozabilansowe, które powstają na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie powiększają zobowiązań bilansowych, ponieważ nie nastąpiło spełnienie warunków ich realizacji i nie jest znana dokładna ich wartość oraz moment wpływu środków pieniężnych.

Zobowiązania warunkowe tworzy się w organie w związku z:

- udzielonymi gwarancjami i poręczeniami majątkowymi w wysokości udzielonej gwarancji i poręczenia

Ewidencja księgowa prowadzona jest pozabilansowo- analitycznie na koncie 292 umożliwiającą ustalenie należności od każdego kontrahenta z podziałem według rodzajów działalności.

Należności warunkowe to należności pozabilansowe, które służą do ewidencji pozabilansowej na koncie 291 .Ewidencja obejmuje gwarancje bezgotówkowe.

Prowadzona jest analityka według wierzycieli .

Uzgodnienie kont pozabilansowych z ewidencją prowadzoną w rejestrze następuje na koniec każdego kwartału. Osoba wyznaczona do prowadzenia ewidencji na podstawie pisma wydziału merytorycznego, który jest odpowiedzialny za monitorowanie rozliczeń, dokonuje zwrotu weksla czy gwarancji należytego wykonania robót, informując jednocześnie pracownika Wydziału Finansowego.

□ Przychody urzędu jst obejmują dochody budżetu jst nieujęte w planach finansowych innych samorządowych jednostek budżetowych.

Przychody przyszłych okresów to równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w kolejnych okresach sprawozdawczych (art. 41 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości).

Zaangażowanie to sytuacja prawna wynikająca z podpisanych umów, decyzji i innych postanowień, która spowoduje wykonanie:

– wydatków budżetowych ujętych w planie finansowym jednostki budżetowej danego roku oraz w planie finansowym niewygasających wydatków budżetowych przewidzianych do realizacji w danym roku,

– wydatków budżetowych oraz niewygasających wydatków budżetowych następnych lat,

- wydatków środków europejskich objętych planem danego roku i lat następnych

Ewidencja prowadzona jest na kontach 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego „oraz 999. „Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat”

II. Ustalenie wyniku finansowego

Wynik finansowy jednostki budżetowej ustalany jest zgodnie z wariantem porównawczym rachunku zysków i strat na koncie 860 „Wynik finansowy”.

Koszty ewidencjonuje się tylko w układzie rodzajowym na kontach zespołu 4 „Koszty według rodzaju i ich rozliczenie” w przekrojach dostosowanych do potrzeb analizy i sprawozdawczości. Konta analityczne kosztów prowadzone są według obowiązującej klasyfikacji budżetowej.

Rachunek zysków i strat jednostki sporządza się w wariantcie porównawczym. Ustalenie wyniku finansowego w Urzędzie Miasta i Gminy Bogatynia wynika z funkcjonowania Konta 860.

W końcu roku obrotowego na stronie Wn ujmuje się sumę :

- poniesionych kosztów , w korespondencji ze wszystkimi kontami zespołu 4 w tym i amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.

- poniesionych kosztów operacji finansowych w korespondencji z kontem 751 oraz pozostałych kosztów operacyjnych w korespondencji z kontem 761.

Na stronie Ma ujmuje się w końcu roku obrotowego sumę:

- uzyskanych przychodów , w korespondencji z poszczególnymi kantami zespołu 7.

Saldo konta 860 wyraża na koniec roku obrotowego **wynik finansowy jednostki saldo WN – stratę netto, saldo Ma –zysk netto. Saldo przenoszone jest w następnym roku pod datą 30 kwietnia czyli datą przyjęcia sprawozdania finansowego na konto 800 – „Fundusz jednostki”**

Wynik finansowy organu (budżetu Gminy)

Wynik wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego (niedobór lub nadwyżka budżetu) wykazywany w bilansie z wykonania budżetu jst ustalany jest na koncie 961 „Wynik wykonania budżetu” poprzez porównanie kasowo zrealizowanych w danym roku dochodów i wydatków budżetowych oraz ujmowanych memoriałowo wydatków niewygasających z końcem roku, ewidencjonowanych na odrębnych kontach odpowiednio: 901 „Dochody budżetu”, 902 „Wydatki budżetu” oraz 903 „Niewykonane wydatki”.

Operacje wynikowe, które nie powodują zwiększenia wydatków i dochodów danego roku budżetowego (tzw. operacje niekasowe), dotyczące przychodów i kosztów finansowych oraz pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych, ujmowane są na koncie 962 „Wynik na pozostałych operacjach”. W roku następnym, po zatwierdzeniu sprawozdania z wykonania budżetu przez organ stanowiący jst, saldo tego konta przeksięgowywane jest na konto 960 „Skumulowane wyniki budżetu”.